

renten efter konjunkturerne. Amtsfondene varetager fondens øvrige opgaver.

h. Der er inden for landbrugsuddannelserne en mangel på praktikpladser og ikke mindst på praktikpladser, hvad angår den animalske produktion. Dette forslag er et forsøg på en afhjælpning af dette, men også et forslag, der kan medvirke til en større indslusning af unge mennesker i landbruget, idet et ophold på en sådan produktionsskole kan være en indgang til en fortsættelse inden for erhvervet. Der er ingen tvivl om, at mange unge fra byen på forhånd giver op, fordi det er meget svært for dem at blive ansat ved landbruget. Dette kunne også betragtes som et led i afhjælpning af ungdomsarbejdsløsheden.

Ad II

1. Vedtægterne til de forskellige former for andelsejet landbrug skal være udformet således, at ind- og udmeldelse foregår gennem fællesskabet, og at den enkelte andelsejer kun kan udtage sit eget inflationssikrede indskud ved udmeldelse af foreningen. Ved foreningens opløsning skal dens midler tilfalde den jordbrugerfond, forslagsstillerne ønsker oprettet, eller – ifald denne endnu ikke er oprettet – det offentlige repræsenteret ved statens jordlovsudvalg.

2. Den enkelte andelshaver skal kunne beskattes af sin personlige indkomst som forpagter i andelsforeningen eller lønmodtager i andelsbruget eller produktionskollektivet. Andelsforeningen, andelsbruget eller produktionskollektivet skal beskattes på tilsvarende måde som landbrugets andelssalg- og produktionsforeninger.

3. Der skal stilles lavt forrentede indekslån til rådighed for de andelsejede brug. Lånene skal ydes af den jordbrugerfond, forslagsstillerne har stillet forslag om.

4.1. Andelsbrug. Antallet af andelshavere pr. andelsbrug sættes til maksimalt 20. Med hensyn til sammenlægningsgrænsen skal der til den sædvanlige overgrænse på 70 ha (som forslagsstillerne ønsker nedsat til 50 ha) kunne lægges 20 ha yderligere pr. andelshaver. Disse grænser foreslås, fordi fordelene ophører, hvis man kommer højere op end et antal på 20 og et jordtilliggende på 450 ha.

Erhverveskravet er opfyldt, når mindst halvdelen opfylder hovederhvervskrav og uddannelseskrav. Alle skal opfylde bopælspligten. Derved gives der mulighed for, at andelshavere på lige fod med selvejere kan have arbejde uden for landbruget samtidig med, at alle har del i den landbrugsmæssige drift eller indsigt.

4.2. Andelsforeninger. Som hovedregel skal medlemmerne af en andelsforening opfylde alle erhverveskrav.

Hvad angår sammenlægning af økonomisk ikke levedygtige, mindre landbrug til andelsforeningseje kan der dispenseres for hovederhvervs- og uddannelseskravet, såfremt der i andelsforeningen er en animalsk produktion, der står i rimeligt forhold til jordtilliggende, og hvis andelshavernes egen arbejdsindsats dækker behovet fuldt ud.

Der fastsættes for hver andelsforening en maksimal størrelse, der svarer til lokalsamfundets som en naturlig samvirkeenhed.

5. Produktionskollektiver. Produktionskollektiver bør tillades efter dispensation i hvert enkelt tilfælde. Man bør ikke på forhånd sætte nogen grænse for, hvor stort et antal mennesker et produktionskollektiv skal indeholde. Dog bør man, når man giver dispensation, skabe en vis sikkerhed for, at det ikke kun bliver en ny form for skatteskjul. Produktionskollektiver som sådanne skal have muligheder for dels at dyrke landbruget, dels at optage andre former for produktion, som har nær tilknytning til landbruget, eller som inden for miljølovens rammer kan laves i de tilhørende bygninger eller nyopførte bygninger. Mindst én, men ofte flere – afhængigt af landbrugsejendommens størrelse – bør opfylde alle erhverveskrav. Desuden bør som hovedregel alle have bopælspligt.

6. Andelslandbrug. Der er flere positive ting forbundet med oprettelse af andelsbrug eller andelsforeningsejede landbrug. Dels er det at arbejde sammen og sammen have bestemmelse, ansvar og indflydelse på sin arbejdssituation og det resultat, der kommer ud af det, efter forslagsstillerne mening meget væsentligt for arbejdsglæde og produktivitet, og det har vel også været nogle af de ting, der ligger til grund for andelstanken som sådan. Dels er det et meget væsentligt element i det at oprette andelslandbrug eller andelsforeningsejede landbrug, at de generationsskifteproblemer, som vi har kendt i så mange år, med et slag er væk.

Det kapitaludtræk, der kan opstå ved en udskiftning af andelshavere, er minimalt i forhold til det kapitaludtræk, vi har set ved almindelige generationsskifter under selvejet i landbruget, og der er ingen tvivl om, at netop det store kapitaludtræk, som jo har gjort, at de danske landmænd har købt den danske jord adskillige gange uden at få noget for det, har været en væsentlig hindring for en fornuftig, stille udvikling i landbrugsproduktionen.

Den cyklus, der har været i en landmands liv, har jo gået på, at man i de første år producerer virkelig meget for gennem sin omsætning at kunne